

Литвин Зоряна Богданівна
*к. е. н., доцент,
доцент кафедри аудиту, ревізії та аналізу
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

Смольницька Наталія Олександрівна
*магістр кафедри аудиту, ревізії та аналізу
Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна*

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНСАЛТИНГУ ЩОДО ПЕРВИННОГО РОЗМІЩЕННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

В умовах інтеграційних процесів у світовій економіці питання пов'язані з обслуговуванням бізнесу, набули вагомого значення для керівників підприємств. Швидкість та ефективність вирішення різноманітних питань підприємницької діяльності забезпечує функціонування ринку консалтингових послуг.

У світі одним з найбільш стабільних видів консультаційних послуг вважається фондовий консалтинг – послуги, що надаються незалежними і професійно підготовленими спеціалістами з метою діагностики, аналізу та практичного вирішення питань, пов'язаних з управлінням фінансовими ресурсами окремого підприємства.

В Україні сьогодні немає компаній, які б спеціалізувалися тільки на фондовому консалтингу. Як правило, консультації стосовно грамотного управління фінансовими ресурсами, оцінки та котирування цінних паперів або їх емісії продаються разом з юридичними послугами або ж інвестиційним консалтингом. Нині в державі спостерігається зростання попиту на послуги оцінки, особливо нематеріальних активів – патентів, авторських прав, інтелектуальної власності тощо. Як і кожен вид консалтингу, фондовий передбачає надання інформаційно-аналітичних послуг. На вимогу замовника фахівці можуть підготувати інформацію про ситуацію на ринку цінних паперів або ж зробити аналітичний огляд щодо популярних інструментів фондового ринку.

Фінансові інструменти фондового ринку:

- цінні папери;
- строкові контракти (ф'ючерси);
- інструменти грошового обігу;
- відсоткові строкові контракти (форварди);
- строкові контракти на обмін (на певну дату в майбутньому) в разі залежності ціни від відсоткової ставки, валютного курсу чи фондового індексу (відсоткові, курсові чи індексні свопи);
- опціони, що дають право на купівлю або продаж будь-якого із зазначених фінансових інструментів, у тому числі тих, які передбачають грошову форму оплати (курсіві та відсоткові опціони).

У деяких питаннях фондовий консалтинг тісно пов'язаний з фінансовим. Так, учасники фондового ринку готові платити за надання консультацій з питань оптимізації оподаткування діяльності у зазначеній сфері. Тематичні огляди, аналітичні та маркетингові дослідження фондового ринку – це також фондовий консалтинг, котрий деколи використовує інструментарій та методи маркетингового консультування. Учасники ринку фондового консалтингу на вимогу замовника можуть надавати інформацію стосовно інвестиційної привабливості окремих підприємств України або ж проаналізувати стан окремої територіальної одиниці. Крім того, арсенал фондового консалтингу дозволяє грамотно сформувати інвестиційний портфель і допомогти виробити оптимальну інвестиційну стратегію. Ще кілька років тому інвестори самостійно аналізували ситуацію на фондовому ринку, нині ж без допомоги спеціалістів вже неможливо обійтися. Такий факт свідчить не лише про становлення фондового консалтингу, а й про еволюцію фондового ринку України [1, с.25].

В Україні консалтинг стає особливою індустрією, бізнесом. Новий імпульс управлінському консультуванню сьогодні надали сучасні умови розвитку економіки. Потенційними споживачами консалтингових послуг виступають будь-які організації, що стикаються з управлінськими проблемами. До них в першу чергу можна віднести приватні компанії, банки, державні установи, професійні асоціації, інвестиційні фонди та ін. Проте проблема

трансформації потреб в управлінському консультуванні є актуальною як для ринку в цілому, так і для кожної конкретної консультаційної фірми.

Ринок консалтингових послуг чітко сегментований, і конкуренція між продавцями консалтингових продуктів, в основному, ведеться усередині свого сегмента. Сучасний розвиток консалтингового бізнесу показав, що невеликі консультаційні фірми не суперничають із провідними компаніями, які здійснюють фінансовий менеджмент, маркетинг, управління персоналом, зовнішньоекономічну діяльність тощо, даючи їм тим самим можливість мати переваги у боротьбі за клієнта.

Традиційно ринок управлінського консультування сегментують за такими ознаками:

- функціональним призначенням консалтингового продукту;
- галузевою приналежністю консалтингових послуг;
- географічним положенням консалтингових компаній.

На відміну від поширеного в розвинутих країнах планомірного співробітництва з консультантами, що здійснюють обслуговування компаній з питань управління, управлінське консультування в Україні використовується епізодично. Це пов'язано з тим, що переважна більшість підприємств, фірм і компаній звертаються за консультаційною допомогою в критичних ситуаціях, коли власними зусиллями не можна вирішити існуючі проблеми. Переважно користуються тими послугами, користь від реалізації яких є господарською необхідністю. Це – впровадження інформаційних систем, зміна або розробка маркетингових аспектів, підготовка бізнес-планів, тренінг, пошук інвесторів. Деякі консалтингові фірми в Україні представляють інтереси інвесторів. Відповідно виникає попит на послуги, пов'язані з аналізом ринку та станом підприємства, інвестиційних проєктів, пошуком партнера, тощо. Інвестиційний консалтинг – це консультування інвесторів, які бажають вкласти інвестиції в підприємство або вже зробили це й стурбовані одержанням прибутку від своїх вкладень. Попит на такі послуги досить великий і часто перевищує пропозицію.

Серйозний рівень конкуренції на даному ринку дозволяє зробити висновок про значний рівень рентабельності послуг, що надаються клієнтам. Основні постачальники консалтингового продукту в Україні подані на рис.1.

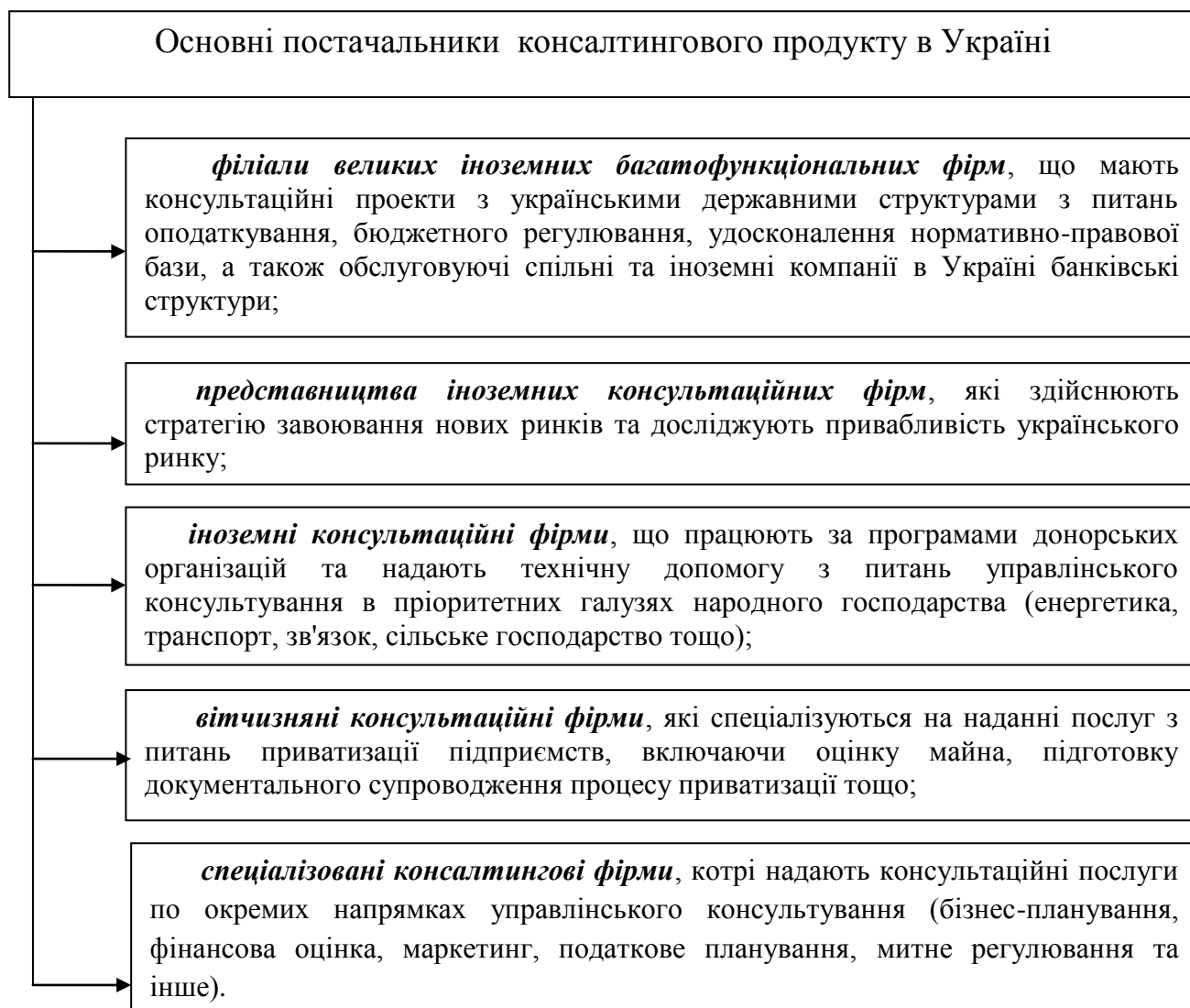

Рис.1. Основні постачальники консалтингового продукту в Україні

В Україні працює понад 300 консалтингових фірм, з яких 42% займаються виключно наданням послуг з питань управлінського консультування, відкриті представництва провідних консалтингових фірм, що є лідерами консультаційного бізнесу, в тому числі «великої п'ятірки», а саме: Deloitte & Touch Tohmatsu int., Arthur Andersen & CoSC, PriceWaterhouseCoopers, Ernst & Young, McKinsey & Co, що мають розгалужену мережу регіональних представництв, об'єднаних єдиною корпоративною стратегією та культурою.

Сьогодні зростає кількість консалтингових фірм, які надають послуги і в державному секторі, і підприємствам малого бізнесу. Серед провідних консалтингових компаній більше 36% обслуговують клієнтів з харчопереробної галузі, 30% - клієнтів, діяльність котрих пов'язана з торгівлею. Найбільш популярними послугами є послуги по оцінці майна і бізнесу, роботі з цінними паперами, залученню інвестицій, послуги по розробці бізнес-планів та розрахунку техніко-економічних показників [4].

Прагнення забезпечити прозорість, достовірність інформаційної підтримки прийняття рішень зумовило значний попит на послуги інформаційного консалтингу, які в структурі ринку консалтингових послуг в Україні складають 21%. Сьогодні спостерігається зростання зацікавленості продуктами фінансового і стратегічного консультування, на які приходить відповідно 17% та 13% загального ринку консультування. Для підвищення ефективності роботи консалтингові компанії залучають консультантів з питань управління персоналом та операційного менеджменту (відповідно 18% і 8% в структурі консалтингових послуг) [5].

Український ринок консалтингових послуг є досить молодий, але характеризується позитивною динамікою. Підвищення професіоналізму консультантів, висока якість виконання замовлень, дотримання етичних стандартів, здатність задовольнити потреби клієнтів – це основні чинники успіху консультаційних фірм в Україні.

Література:

- 1.Добровольська К. Фінансовий маятник / Консалтинг в Україні. Єдиний журнал в Україні.
2. Інтернет-сервер Українська асоціація менеджментів-консультантів:www.uamc.com.ua.
3. Огляди ринку консалтингових послуг України – Режим доступу www.marketing.vc.
4. Самсонова В.В., Карпович А.А. Аналіз попиту на консалтингові послуги в Україні. 2011. elibrary.nubip.edu.ua/12854 pdf
5. Пащенко, Я.Ю. Аналіз стану ринку консалтингових послуг України [Текст] / Я.Ю. Пащенко; наук. кер. О.А. Лукаш // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013. — Т.3. — С. 222-224. elibrary.nubip.edu.ua/12854/1/11svv.pdf